

LYS – 3

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI TESTİ

1. Bu testte 56 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Türk Dili ve Edebiyatı Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Sanatçı, gördüğünde bir şeyler arar, bulduklarıyla heyecanlanır. Bunları büyük bir heyecanla yapıtına aktarmak ister. Sanatın her dalında bu kural işler. Müzik için de resim için de roman için de bu, değişmez bir kuraldır. Sanatçı, aldıklarını kendi özünüle yoğurur ve birikiminden aldığı güçle farklı kalıplar içinde okuruna sunar. Gerçek sanatçının doğasında hep bu vardır ve olacaktır da.

Bu parçada altı çizili sözle sanatçının hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Gözlemlerine duygu ve yorum katması
B) Gerçekleri olduğu gibi aktarması
C) İzlenimlerini sembollerle dile getirmesi
D) Gözlemlerini öyküleştirerek anlatması
E) Başkalarına öykünmekten uzak durması

2. Öteki sanatlar gibi tiyatro da genelleme yapar, abartır ya da dolaylı anlatım yollarına başvurarak gerçeğin örtük yüzünü dile getirmeye, yaşama prizma tutup onu ayırtmaya çalışır. Sahnede gördüğümüz gerçek, yaşam gerçeğinin bir görüntüsü olabileceği gibi, yazarın yorumunu dile getirecek biçimde seçilmiş, değiştirilmiş hatta çarpıtılmış olabilir.

Bu parçada geçen “yaşama prizma tutup onu ayırtmaya çalışmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamdaki kimi olayları simgeleştirerek anlatmak
B) Okurun ilgilerini göz önünde bulundurarak yazmak
C) Somut kavramlardan çok soyut kavramlar üzerinde durmak
D) Yaşamın sadece renkli yönlerini okura göstermek
E) Yaşamın gerçeklerini farklı şekillerde ortaya koymak

3. Sevgi ve saygıyla desteklenen disiplin anlayışını benimseyen öğretmenler, ---- öğrenciler yetiştirirler.

Bu cümlede boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) yaşamın zorluklarına göğüs gerebilecek
B) öz güveni gelişmiş
C) ilişkilerinde titiz ve dengeli
D) utangaç, içe dönük
E) güçlükler karşısında yılmayan

4. (I) Üst düzeyde düşünme, bilgiyi kullanmayı, karşılaşılan yeni durumlarla ilgili sorunları çözmeyi gerektirir. (II) Bu nedenle günümüz dünyasında eleştirel, yaratıcı, yansıtıcı, çözümleyici vb. üst düşünme biçimlerine gereksinim duyulmaktadır. (III) Görülen odur ki okullarımızda öğretme ve öğrenme sırasında üst düzey düşünme ikinci plana itilmekte, daha çok, alt düzeyde düşünme becerileri ön plana çıkarılmaktadır. (IV) Oysa sınıf içi çalışmalarda kullanılan sorularla düşünce becerilerinin edinilmesi arasında doğrusal bir ilişki vardır. (V) Bu ilişkiden yararlanıp öğretme ve öğrenme sırasında nitelikli sorular sorarak üst düzey düşünmenin kapılarını açmak gerekir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, üst düzey düşünmeyi sağlayan etkenler belirtilmiştir.
B) II. cümlede, üst düzey düşünmenin türlerinden söz edilmiştir.
C) III. cümlede, üst düzey düşünmenin okullarımızda yeterince önemsenmediği vurgulanmıştır.
D) IV. cümlede, üst düzey düşünmenin yalnızca sınıf içi çalışmalarda kazandırılabilceği vurgulanmıştır.
E) V. cümlede, nitelikli sorular sormanın üst düzey düşünmeye giden yolu açtığı belirtilmiştir.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, hem yapım eki hem çekim eki almıştır?

- A) Aşk kalbe girince kırk yıllık dost unutulur sandıkta.
B) Bu konudaki görüşlerimi herkes biliyor.
C) Şiirlerinde yalnızlık temasını sıkça işliyor.
D) Güzel olan sevgili, azapsın telli sazımda.
E) Onun, herkesten farklı, kınlıgan bir yanı vardı.

6. Vapur, Doğu Akdeniz limanlarından birine yaklaştığı zaman ortalık kararmaya başlamıştı. Güneşin biraz önce battığı, denizle bulutların birbirine karıştığı yerde katmer katmer turuncu yığınlar oluşmuştu. Bunun karşısında, Torosların üzerinde ise karlı tepeleri saran al al bulutlar vardı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zincirleme isim tamlaması
B) Zaman zarfı
C) İsim cümlesi
D) Türemiş sıfat
E) Adlaşmış sıfat-fiil

7. Türkçede, fiil kök veya gövdelerindeki “e, a” sesleri “-yor” ekinin etkisiyle daralır, “ı, i, u, ü” ye dönüşür. Bu olaya ünlü daralması denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük, bu açıklamaya örnek gösterilemez?

- A) Sabahın erken saatlerinde çalışmaya başlıyoruz.
 B) Sabahları erken kalkıp yürüyormuş.
 C) Ayşe, küçük yaşlardan beri şarkı söylüyor.
 D) Akşamları biraz fazla yemek yiyorum.
 E) Ders çalışmadığını benden gizliyordu.

8. “Yeni anlayışla çekilen filmleri her ortamda gönülden desteklemeliyiz.” **cümlesindeki öge sıralaması aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?**

- A) Şiir dolu yüreğim, açmadan solmuş bir çiçeğe benzer.
 B) Okumak için geldiğim bu şehirdeki ilk günlerimi unutamıyorum hiçbir zaman.
 C) O günlerde sinema tutkusu bizi birbirimize daha çok yaklaştırmıştı.
 D) Yazarın yaşadığı zorlu hayatın izlerini bu romanda kolayca görebiliriz.
 E) Halk şiirindeki öz, ulusal kültürle yakından ilgilidir.

9. Ah, I renklerin şairi Ahmet Haşim II Neredesin III ; nerede

senin ay ışığı gecelerin, akşam kızılıkların, tunca benzeyen mermerin, yârin dudağından getirilmiş karanfilin...

Renkleri onun kadar şiirleştiren başka biri var mı ? IV
V

Yukarıdaki parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Stres ve kaygı, çalışma yaşamının sorunlarındandır.
 B) Planlı ve programlı olmak, başarının anahtarıdır.
 C) Bugünün genç yetenekleri, yarının ustaları olmaya adaydır.
 D) Bütün sanat dalları gibi müzik de gelenekden beslenir.
 E) Bu sempozyumda işçilerin sorunları üzerinde durulacakmış.

11. Simitçi, güneşten kurtulmak için girdiği akasya ağaçlarının dibinden, camlı tezgâhını sırtlayıp vapurun yolcularını karşılamaya hazırlandı. Su satan adam, bardaklarını çabuk çabuk musluğun suyuna tuttu. Bardaklar ıslanınca ısıdı. Temiz bir görünüş aldı. Şekercinin cıvı cıvı renklerle boyalı ucuz şekerleri sıcaktan gevşemişlerdi. İki ayakkabı boyacısı, yan yana boyama işlemlerine tutkuyla devam ediyordu. Biri, bir adamın ayakkabılarını parlatıp duruyordu. Yenmiş, eğrilmiş ayakkabılar o denli parlamıştı ki, derinin üstündeki eğrilikler dalga dalga, inişli çıkışlı belirmişti. Adam, yüzünde unuttuğu gülümsemesiyle, saygıyla öylece bekliyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İkilemelere başvurma
- B) Benzetmeden yararlanma
- C) Betimlemeye yer verme
- D) İzlenimleri aktarma
- E) Görsel öğelerden yararlanma

12. Shakespeare'nin eserlerinde birbirinin aynısı olmayan otuz bin sözcük sayılmıştır. Onun zamanında köylü üç yüz, şehir halkı da bin küsur sözcük ile konuşmuş. Shakespeare, ----.

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülürse düşünce akışı bozulmaz?

- A) halk dilini aşmasaydı Shakespeare olmazdı
- B) toplumun değişik kesimlerine seslendiği için sevildi
- C) etkili bir yazar olmasaydı bu kadar okunmazdı
- D) sanatlı bir dil kullandığı için klasikleşti
- E) konuşma dilini dışladığı ölçüde ününü artırdı

13. Yazı hayatına gazeteci olarak başlayan yazar, edebiyatta sihirli gerçekçilik akımının öncülerinden biri olarak kabul edilmiştir. Yani en gerçekçi anlarda sihirli bir olguyla hikâyeye girmiş ve gerçekliğin içerisine ahengi bozmadan düş dünyasını karıştırabilmiştir. Yüzyıllar boyunca yaşayan adamlar, var olmayan ülkeler... Yazar, bu konuları büyük bir rahatlık ve acıcılıkla sanki gönülden inanarak yazmıştır ve öyle olduğuna da inanmıştır. Ancak bir taraftan da yazdıklarının çoğunun gerçek hikâyelere dayandığını her seferinde tekrar etmiştir. O, her zaman hayal dünyasından çok, deneyimlerinden ya da yaşadıklarından faydalanmıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bir edebiyat akımının önemli temsilcilerinden olduğuna
- B) Yapıtlarında düşle gerçeği kaynaştırdığına
- C) Yapıtlarında acı bir üslup kullandığına
- D) Yazdıklarının temelini daha çok gerçeklerin oluşturduğuna
- E) Her dönem okunacak yapıtlar ortaya koyduğuna

14. Aristoteles, “Paranın ilk görevi alışveriş için satmayı kolaylaştırmaktı.” diyor. (I) Köylü, ürününü pazara götürür satar, böylece elde ettiği parayla kendisine üst baş satın alırdı. (II) Atinalı bir ozanın dediği gibi, “Zenginliğin sonu yoktur.” (III) Ama zamanla para yeni bir amaç uğrunda, satmak için almak uğrunda kullanılmaya başlandı. (IV) Tüccar pahalı satmak için ucuza alır, birtakım malları parayla kapatarak fiyatının yükselmesini sağlar, sonra da büyük kârla o malları satar. (V) Para kazanmak, başlı başına bir amaç olmuştur artık.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi, düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Anı, öykü, makale ve roman türlerinde eser veren Abdülhak Şinasi Hisar, eserlerinde hep İstanbul’dan söz eder. Ancak onu asıl ilgilendiren İstanbul’un geçmişiştir. Sanatçıda şaşırtıcı bir anı zenginliği görülür. İstanbul’un eski aşklarını, eğlencelerini, yalılarını anlatmaktan zevk alır. Döneminde yaşanan sosyal ve politik olaylara karşı ilgisiz kalmıştır. Romanlarında Rumelihisarı, Büyükkada, Çamlıca üçgeninde varlıklı, sorunsuz insanları anlatmıştır. Bu çevrelerin dışındaki yaşamı ise basit ve aşağı bulmuştur.

Bu parçada Abdülhak Şinasi Hisar’la ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Yaşanmışlıklara karşı ilgi duyduğuna
B) Farklı türlerde yazıları olduğuna
C) Romanlarında İstanbul’un varlıklı ailelerini ele aldığına
D) Çağının siyasi olaylarına ilgisiz kaldığına
E) Daha çok romancı kimliğiyle tanındığına

16. (I) Havalar ısınınca insanlar kendilerini doğanın kucağına atarlar, kışın sıkıcı havasından kurtulup yemyeşil ormanlara kavuşmak isterler. (II) Bu tür gezi ve eğlenceler dünyanın hemen her yerinde “piknik” diye adlandırılır. (III) Fransızca “pique-nique”ten gelen bu sözcüğün anlamı, kolay hazırlanan pratik yemeklerin topluca yenmesidir. (IV) Gerçekten de piknik yiyecekleri açık havada, doğayla baş başa olduğunuz bir ortamda yenen, taşınması kolay soğuk yiyeceklerdir. (V) Biraz da bu nedenle bu geziler için “piknik yapmak” yerine “mangal yapmak” gibi garip bir söz de kullanılır oldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Ne var ki artık pikniğe gidince, mangallarda ve tüplerde sıcak yiyecekler de pişirilebiliyor.” cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Türk diline Türklerin İslamiyet'i kabulü ile birlikte birçok yabancı sözcük ve tamlama girmiştir. Ancak Türk halkı bu sözcük ve tamlamaları Türkçeleştirmiş, benimsemiştir. Osmanlı Devleti'nin çöküş döneminde, her alanda olduğu gibi dilde de birtakım bozulmalar olmuştur. Özellikle Tanzimat ve Servetifünun edebiyatı dönemlerinde bu bozulmalar belirgin bir şekilde görülmektedir. Bu dönemlerdeki birçok eserde Fransızca sözcüklerin ve tamlamaların bulunduğunu görmekteyiz. Bu durum ise söz konusu eserlerin gerek yazıldığı dönemlerde gerekse günümüzde anlaşılmasına yol açmıştır; bu dili bilmeyenler, anlamayanlar medeni sayılmamışlardır. Âdetâ o dönemlerde Türkçe konuşmak ayıp sayılmıştır. Fransızca bu hakimiyetini zamanla İngilizceye kaptırmıştır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Türk dili yabancı dillerin etkisine ne zaman girmeye başlamıştır?
- B) Yabancı sözcüklerin dilimize girişine hangi dönemde karşı çıkmıştır?
- C) Dildeki bozulmalar hangi dönemde başlamıştır?
- D) Yabancı dillerin edebiyatımıza ne gibi etkileri olmuştur?
- E) Bir dönem, Türk insanı neden Fransızcaya merak sarmıştır?

18. Birçok insan için tiyatronun ayrı bir cazibesi vardır. Tiyatro; akıldakini somutlaştıran, bizi düşündürmeyen, yormayan bir türdür aslında. Okuduğumuz bir kitap için kafamızda türlü dekorlar dönerken o, bizi elindeki hazır sahneyle karşılar, işini şansa bırakmaz. Karakterlere ruh, canlılık kazandırır; bize olayların heyecanını yaşatır. Hem gözümüze hem kulağımıza hem duygularımıza hitap ederek sarar bizi. Bu sebeple ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) tiyatronun etki alanının diğer türlerden daha fazla olduğunu söylemek yanlış olmaz
- B) tiyatrodâ kullanılan tekniklerin arttığını söyleyebiliriz
- C) tiyatro için ayrılan zamanın daha değerli olduğunu belirtelim
- D) öteki türler ilerleyememiş, teknik açıdan zayıf kalmıştır
- E) birçok oyun yeni uyarlamalara tabi tutulmuştur

19. Bugüne değin hep şiir ve öykü yazdım. İster şiir ister öykü olsun bir koşuşturma içinde yazmadım bu ürünleri. Kendimi doğal akışa bıraktım, kâh yazdım kâh ara verdim yazmaya. Başkaları yazdıklarına ne der, diye düşünmedim. Alkış ve bir kazanç beklemeden yazmaya devam ettim. Yazdıklarım içinde beğenilenler, eleştirilenler oldu. Övgü ve yergiler geliyor diye çizgimi değiştirmedim. İçerik ve biçim yönüyle oluşturduğum tarzı devam ettirdim. Şair olmamın da etkisiyle öykülerimi şiirsel bir dille kaleme aldım.

Aşağıdakilerden hangisi böyle diyen bir sanatçının özelliği olamaz?

- A) Belli türlerde yoğunlaşma
- B) Okuyucunun tepkilerinden etkilenme
- C) Acelecilikten kaçınma
- D) Sanatını belli bir çizgiye oturtma
- E) Sanat anlayışından ödün vermeme

20. Gorki, çocukken Tolstoy'un bir öyküsünü okur ve öylesine heyecanlanır ki acaba kâğıdın içinde büyülü bir şey mi var diye havaya kaldırır bakar. Beyaz kâğıdın üzerinde siyah harflerden başka bir şey göremez. İşte güzel bir öykü okurken burada olduğu gibi kitap, kâğıt, harf ortadan kalkar. Gitmediğimiz şehirlerde dolaşır, tanımadığımız insanlarla tanışır, onların evlerine hatta ruhlarının içine gireriz. Heyecanlanır, gerçeklik duygusuyla büyüleniriz. Bütün edebî metinlerin aşağı yukarı böyle bir işlevi olduğunu söyleyebiliriz.

Bu parçaya göre edebî metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bizi gerçekliğin kendisiyle tanıştırır.
- B) Yaşadığımız gerçekliğin dışında bir dünyanın kapısını açar.
- C) İnsanları ortak paydalarda birleştirir.
- D) Bilmediğimiz dünyaları tanımak için biçilmiş kaftandır.
- E) İnsanın kendi kendini keşfetmesine olanak sağlar.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) Doğruluk belgelerine ve bize bizi gösteren aynalara onlardan çok bizim gereksinimimiz var.
- B) Onun, yarın balık sarılacak gazete sayfalarında kalmasına gönlüm razı olmadı.
- C) Dünyaya bakan, ondan zevk alan, yaşama büyük bir hırsla sarılan bir adamdır.
- D) Aşk denen o karmaşık tiyatronun bütün durumları onu yakından ilgilendirmiştir.
- E) Günlük yazı sadece kalıcı olduğu için değil, geçici olduğu için de derlenmelidir.

22. Menekşe ışıklı yağışlar durur

Bir kuraklık başlar sen gidince

Bu dizelerdeki edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstifham
- B) Hüsnitalil
- C) Kişileştirme
- D) Telmih
- E) Tevriye

23. I. Geceleyin bir ses böler uykumu,
II. İçim ürpermeyle dolar: –Nerdesin?
III. Arıyorum yıllar var ki ben onu,
IV. Âşkıyım beni çağırın bu sesin.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çapraz uyak kullanılmıştır.
- B) Lirik bir şiiirdir.
- C) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) Günlük konuşma dili kullanılmıştır.
- E) II. ve IV. dizelerde tunç uyak vardır.

24. Anlam belirleyicileri, anlam ayırcıları arasında uyum bulunmayan sözcükleri birleştirmeye “alışılmamış bağdaştırma” denir. Ben şiirlerimde imgelere ve bu tür alışılmamış sözcük düzenlerine çokça yer veririm. Okuyucu ilk başta şaşırır, anlamakta güçlük çeker ama sanatsal anlatımın bu ögelere dayandığı bilinmelidir.

Aşağıdakilerden hangisinin, böyle diyen bir şaire ait olduğu söylenemez?

- A) Kırmızı bir kuştur soluğum
Kumral göklerinde saçlarının
- B) Elmalar olgunlaşmış dallarda
Herkes yaşamalı bu güzel dünyada
- C) Biliyorsun, ben hangi şehirdeysem
Yalnızlığın başkenti orasıdır
- D) Haliçte bir vapuru vurdular dört kişi
Demirlemişti eli kolu bağlıydı ağılıyordu
- E) Gecenin tül örtüsünde bir çağlayan
Uzak ırmaklara dökülüyor

25. Aşağıdaki cümlelerden hangisi ilahî bakış açısının kullanıldığı bir romandan alınmış olabilir?

- A) Yaşlı adam sessizce içeri girdi, pencerenin önündeki sandalyeye oturdu.
- B) Çocuk elindeki sopayı hızla sallıyor, bir yandan da şarkı söylüyordu.
- C) Ruhunda fırtınalar kopan genç adam, bir daha onu asla göremeyeceği düşüncesiyle ağlamaya başladı.
- D) Sağlı sollu meyve bahçelerinin yer aldığı toprak yoldan sonra nihayet köye vardılar.
- E) Bardağı masaya bıraktı, hiçbir şey söylemeden kapıyı çarpıp çıktı.

26. Nabî “Hayriyye” adlı mesnevisinde şiirsellikten, duygu ve heyecandan çok bir düşüncüyü açıklamayı, ahlaki bir ders vermeyi amaçlar.

Bu yapıt, aşağıdaki şiir türlerinin hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Epik
- B) Lirik
- C) Didaktik
- D) Pastoral
- E) Satirik

27. I. Divan edebiyatına Türklerin kattığı bir nazım biçimidir.
 II. $a - a - b - a$ kafiye düzeniyle yazılır.
 III. Tek dörtlükten oluşur.
 IV. Genellikle aşk, özlem, şarap üzerine yazılır.

Numaralanmış cümlelerde özellikleri verilen nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Müstezat B) Rubai C) Tuyuğ
 D) Murabba E) Şarkı

28. Yunus Emre ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) 13. yy.da Anadolu'da yaşamış bir tekke şairidir.
 B) Anadolu sahasında divan oluşturmuş ilk Türk şairidir.
 C) Şiirlerinin büyük çoğunluğunu hece vezniyle yazmış, bunun yanı sıra aruz vezniyle bir mesnevi de kaleme almıştır.
 D) İçinde oluşturduğu yoğun insan ve Tanrı sevgisini, şiirlerine de yansıtabilmiştir.
 E) Hazreti Muhammed'in doğumunu anlatan bir eser yazmıştır.

29. Aşağıdaki yazar-eser eşlemelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) *Kitâb-ı Bahriye* – Pirî Reis
 B) *Hadikatü's-Süedâ* – Fuzulî
 C) *Kâbusname* – Mercimek Ahmet
 D) *Tazarrunname* – Sinan Paşa
 E) *Heşt Behişt* – Kâtip Çelebi

30. *Bu Kün Togdı denen töredir doğru*

Bu Ay Toldı denen kuttur gör onu

Ondan sonra söyledim Ögdülmüş'i

Akıldır onun en büyük işi

Ondan sonrası da bu Odgurmuş'tır

Onu akıbet diye özüm yormuştur

Bu dört şey üstüne söyledim sözü

Okursa açılır keskin tut gözü

Bu dizeler aşağıdaki yapıtlardan hangisine ait olabilir?

- A) *Divan-ı Hikmet*
 B) *Kitab-ı Dede Korkut*
 C) *Kutadgu Bilig*
 D) *Battalname*
 E) *Atabetü'l Hakayık*

31. "Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabîb

Kılma derman kim helakim zehr-i dermanındadır..."

diyen şair aşk anlayışını bu dizelerle dile getirmiş, şiirlerinde tasavvuf düşüncesine yer vermiştir. Şair, Türkçe divanındaki şiirlerini Azeri şivesiyle yazmıştır. Eserlerinde kullandığı dil, dönemindeki divan şairlerine göre daha sade, anlaşılır bir Türkçedir. Halk deyişlerinden bolca yararlanmıştır. Duygu ve düşüncelerini çok içten ve lirik bir şekilde ifade eden şair, 16. yüzyılın en başarılı sanatçılarından.

Bu parçada sözü edilen divan şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakî
- B) Fuzulî
- C) Hayalî
- D) Bağdatlı Rûhî
- E) Taşlıcalı Yahya

32. 17. yy.da hükümdarlara ve dönemin ileri gelenlerine sunduğu kasidelerle tanınmıştır. IV. Murat döneminin en ünlü şairidir. Hicivleri yüzünden zor durumlar yaşamış, ölümü de bu yüzden olmuştur. Divan şiirinin en ünlü yergi şairidir. Geniş hayal gücü, usta, gururlu söyleyişi ile birleşerek kendine özgü bir üslup oluşturmuştur. *Siham-ı Kaza* (Kaza Okları) adlı yapıtı da bir hicivdir. Türkçe ve Farsça divanı vardır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçıların hangisinden söz edilmektedir?

- A) Nef'î
- B) Bakî
- C) Şeyhî
- D) Nabî
- E) Nesimî

33. Kendilerinden öncekileri Batı'yı gereği gibi izlememekle suçlayan ---- sanatçıları; Batı edebiyatını günü gününe takip etmek, Batı klasiklerini Türkçeye çevirmek için bir dil komisyonu kurmak gibi birçok yenilik yapmaya çalışmışlar fakat ---- sanatçılarının devamı olmaktan kurtulamamışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi sırayla getirilmelidir?

- A) Fecriati – Servetifünun
- B) Tanzimat – Divan
- C) Cumhuriyet – Millî Edebiyat
- D) Millî Edebiyat – Fecriati
- E) Servetifünun – Tanzimat

34. ---- tarafından yazılan ---- yazarının da Türk edebiyatının da en önemli yapıtlarındandır. Mirasyedi bir gencin Batı özentisiyle düştüğü gülünç durumları ironik bir dille anlatan bu eser, aynı zamanda edebiyatımızın ilk gerçekçi romanıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıda verilenlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Namık Kemal – *İntibah*
- B) Recaizade Mahmut Ekrem – *Araba Sevdası*
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar – *Şıpsevdi*
- D) Samipaşazade Sezai – *Sergüzeşt*
- E) Nabizade Nazım – *Karabîk*

35. Esirciler tarafından Kafkasya'dan getirilen dokuz yaşındaki Dilber, İstanbul'da bir eve satılır. Evin hanımı ve Teravet adındaki halayık, çocuğa acımasızca davranır. Evin reisi, memuriyet için Anadolu'ya gideceğinden evin gereksiz eşyalarıyla birlikte Dilber'i de satar. Asaf Paşa'nın konağına satılan Dilber'e evin oğlu Celal âşık olur. Bunu öğrenen aile Dilber'i evden uzaklaştırır...

Bu parçada özeti verilen romanın adı ve yazıldığı dönem aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) İntibah – Tanzimat
- B) Eylül – Servetifünun
- C) Sergüzeşt – Tanzimat
- D) Kıralk Konak – Millî Edebiyat
- E) Mai ve Siyah – Servetifünun

36. Bu dönem şiirinde her şeyden önce, bir musiki zevki ve kuvvetli bir musiki dili vardır. Gerek şiir dili gerek şiir anlayışı ve tema bakımından bir önceki dönemden oldukça farklı olan bu dönem sanatçıları, şiirde parnasizm ve sembolizm; roman ve hikâyede ise realizm ve natüralizmden etkilenmişlerdir. Roman ve hikâye tekniğinde de bu dönemde büyük bir ilerleme görülmüştür.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi sözü edilen dönemde yapıt verenlerden biri değildir?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın
- B) Cenap Şahabettin
- C) Şemsettin Sami
- D) Tevfik Fikret
- E) Halit Ziya Uşaklıgil

37. Servetifünun romanında yazarlar ---- anlatmayı tercih etmişler, ---- bir dille eserlerini yazmışlardır. Bu dönem romanın önde gelen ismi ----, eserlerinde realizmi – yer yer de natüralizmi – kullanmıştır.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Anadolu halkının sıkıntılarını – sade – Halit Ziya Uşaklıgil
- B) İstanbul'daki yalı hayatını – ağır – Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Boğaziçi yalılarındaki yasak aşkları – sade – Tevfik Fikret
- D) Vatan ve hürriyet temalı konuları – yer yer sade yer yer ağır – Mehmet Rauf
- E) Kurtuluş Savaşı'nın buhranlarını – sanatlı – Hüseyin Cahit Yalçın

38. I. Tarih-i Kadim
II. Pençe
III. Gizli Figanlar
IV. Hayat-ı Muhayyel
V. Körebe

Yukarıda Servetifünun Dönemi'ne ait numaralanmış yapıtlar, edebiyat türüne göre ikişerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

39. Şiire aruz vezniyle başlayan şair, ilk şiirlerini Servetifünuncuların etkisinde yazdı. Hece ile yazdığı ilk şiirlerinde aşk duygularına yer vermekle beraber, Kurtuluş Savaşı yıllarında millî duyguları ve tarihî kahramanlıkları işleyen heyecan yüklü epik şiiriyle dikkat çekti. Şiirlerini "Miras" ve "Güneşin Ölümü" adlı eserlerde topladı.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enis Behiç Koryürek
B) Halit Fahri Ozansoy
C) Orhan Seyfi Orhon
D) Orhan Şaik Gökyay
E) Faruk Nafiz Çamlıbel

40. Psikolojik – sosyal yönü ağır basan eserleriyle tanınan ----, eserlerinde Doğu ile Batı uygarlığını sentezlemeye çalışmış, kültür çatışmalarını konu edinmiştir. Sanat kaygısıyla yazdığı eserlerinde kendi adını, geçim derdiyle yazdıklarında Server Bedi takma adını kullanmıştır. Bu adla kaleme aldığı en önemli eser *Cingöz Recai* isimli polisiye roman dizisidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Peyami Safa
B) Selim İleri
C) Bilge Karasu
D) Ahmet Ümit
E) Sadri Ertem

41. Kurtuluş Savaşı'yla ilgili önemli romanlar arasında

Samim Kocagöz'ün "Kalpaklılar", Yakup Kadri'nin "Yaban",

I

II

Cahit Külebi'nin "Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda", Kemal

III

Tahir'in "Yorgun Savaşçı", Atilla İlhan'ın "Kurtlar Sofrası"

IV

V

adlı yapıtlarını sayabiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

42. 1923'ten 1960'a kadar şiir ortamımız sürekli bir devinim ve arayış içindedir. Bu süre içerisinde şairler, belirli topluluklar oluşturmuştur. ---- bu topluluklar arasında sayılmaz çünkü çok daha önce ortaya çıkmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Genç Kalemler
B) Yedi Meşaleciler
C) Hisarcılar
D) Maviciler
E) Garipçiler

43. Aşağıdaki yargılardan hangisi II. Yeni hareketinin şiir anlayışıyla bağdaşmaz?

- A) Şiir, bir öykü anlatma aracı değildir; öteki türlerden kesin çizgilerle ayrılmalıdır.
- B) Şiirde anlama değil, söyleyişe önem verilmelidir.
- C) Şiirin dili konuşma dilinden ayrı, mantık dokusundan arınmış, kendine özgü ve yepyeni bir yapıda olmalıdır.
- D) Yararlı olmak, erdem örnekleri vermek, toplumu yanıstmak şiirin dışında aranmalıdır.
- E) Mutlak gerçeği bulmaya çalışmak ve sorunlara çözüm üretmek şiirin en önemli görevidir.

44. Aşağıdaki yapıtlardan hangisi Yaşar Kemal'e ait değildir?

- A) Teneke
- B) Yılanı Öldürseler
- C) Yılkı Atı
- D) Yer Demir Gök Bakır
- E) Binboğalar Efsanesi

45. Tanzimat'la başlayan Türk tiyatrosu, Cumhuriyet Dönemi'nde çok başarılı eserlerle devam ettirilmiştir. Necip Fazıl'ın ----, Göngör Dilmel'in ----, Haldun Taner'in ---- ve Turan Ofazoğlu'nun ---- adlı eserleri buna örnek gösterilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçadaki boşluklardan hiçbirine getirilemez?

- A) Midas'ın Kulakları
- B) Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım
- C) Deli İbrahim
- D) Reis Bey
- E) Cengiz Han'ın Bisikleti

46. Fakir Baykurt *Yılanların Öcü*, *İrazca'nın Dirliğı*, *Tırpan* gibi romanlarda halkçı bir bakışla, konuşma diline yer vererek köy ve köylü sorunlarını tüm gerçekçiliğıyle işlemiştir.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin bu anlayışla yapıtlar verdiğı söylenebilir?

- A) Peyami Safa
- B) Selim İleri
- C) Tarık Buğra
- D) Aka Gündüz
- E) Talip Apaydın

47. I. Grup (Yapıt) II. Grup (Kahraman)
I. Yorgun Savaşçı	Kara Bayram
II. Huzur	Naim Efendi
III. Kiralık Konak	Mümtaz
IV. Yılanların Öcü	Yüzbaşı Cemil
V. Yaprak Dökümü	
- I. grupta verilenlerden hangisi, II. gruptakilerden biriyle ilişkilendirilemez?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

48. Adana'da çirçir fabrikalarında işçilik, dokumacılık, ambar memurluğu yapan sanatçının asıl adı Mehmet Raşit Öğütçü'dür. Bursa cezaevinde Nazım Hikmet'le tanışması edebî hayatının dönüm noktası olmuştur. Nazım'ın toplumcu gerçekçi görüşlerinden etkilenen yazar, küçük insanların küçük hayatlarını anlatmıştır. Adana yöresindeki ırgatlar, işçiler, küçük memurlar, gecekonduarda yaşayan yoksul genç kızlar, kadınlar ve delikanlıların yaşam kavgaları bu sanatçımızın romanlarına yansımıştır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçıların hangisinden söz edilmektedir?

- A) Kemal Tahir
B) Orhan Kemal
C) Kemal Bilbaşar
D) Yaşar Kemal
E) Talip Apaydın

49. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi **yanlış** vardır?

- A) Roman kahramanlarının iç dünyalarını yansıtmada oldukça başarılı olan Samiha Ayverdi'nin en tanınmış romanlarından biri, "Mesihpaşa İmamı"dır.
- B) Edebiyatımızın öğretmen şairlerinden olan Ceyhun Atuf Kansu, önce Garipçiler çizgisinde şiirler yazmış, sonra onlardan ayrı düşmüş ve ilk şiirlerini "Kapalı Çarşı" adlı kitapta toplamıştır.
- C) İsmet Özel'in şiirlerinde yoğun bir şiir işçiliği dikkat çeker ve yabancılaşma, bunaltı, özgürlük temaları onun bu şiirinde hep yer edinmiştir.
- D) Toplumsal gerçekçi bir yazar olan Yaşar Kemal, Çukurova zenginliğinden faydalanmış; yapıtlarında genellikle o yörenin insanlarını ve yaşayışını dile getirmiştir.
- E) İlk şiiri "Kahverengi Gözlerin'i 1933'te yayımlamış olan İlhan Geçer, daha sonraları Hisar topluluğunun içerisinde yer almıştır.

50. Aşağıdaki yazar – yapıt eşlemlerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Edip Cansever – *Troya'da Ölüm Vardı*
B) Pınar Kür – *Asılacak Kadın*
C) Adalet Ağaoğlu – *Ölmeye Yatmak*
D) Yusuf Atılgan – *Anayurt Oteli*
E) Selim İleri – *Her Gece Bodrum*

51. Çehov tarzı öyküler yazan sanatçının roman, oyun ve şiir gibi türlerde önemli eserleri bulunmaktadır. İlk öykülerinde küçük kentlerdeki insanların basit yaşayışlarını anlatır. Daha sonraki dönemlerde hikâye tekniğini ve dilini değiştirmeye başlamıştır. Çağdaşı hikâyecilerden farklı bir yol tuturan sanatçı, diyalogları da sıkça kullanmıştır. “Buzul Çağının Virüsü”, “Dost”, “Kara Tren”, “İhlamur Ağacı” sanatçının önemli yapıtları arasında yer alır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilge Karasu
- B) Orhan Pamuk
- C) Vüs'at O. Bener
- D) Füzûzan
- E) Nezihe Meriç

52. İlk şiiri, Servetifünun, Uyanış dergilerinde yayımlandı. İkilikler ve dörtlülüklerden oluşan bu şiirlerde yoğun bir söyleyiş güzelliği dikkati çekti. İnsan ve toplum ilişkilerini konu edinerek düşündürücü bir şiir evreni kurdu. Alay ve ironiyle beslenen, mantık oyunlarına dayanan şiirler yazdı. Batı şiiri ve geleneksel Türk şiirinden yararlanarak ortaya koyduğu bileşim, sanatını zenginleştirip geliştirdi. “Dünya Kaçtı Gözüme”, “Bir Kapı Önünde”, “Çiçekleri Yemeyin”, “Yalnızlık Paylaşılmaz” önemli eserleridir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezai Karakoç
- B) İsmet Özel
- C) Cahit Zarifoğlu
- D) Özdemir Asaf
- E) Necip Fazıl

53. Aşağıdakilerin hangisindeki yapıt, birlikte verildiği şaire ait değildir?

- A) Orhan Veli – *Vazgeçemediğim*
- B) Melih Cevdet Anday – *Rahatı Kaçan Ağaç*
- C) Cemal Süreya – *Mona Rosa*
- D) Edip Cansever – *Yerçekimli Karanfil*
- E) Atıf Behramoğlu – *Bir Gün Mutlaka*

54. I. Refik Halit ile başlayan “memleket hikâyeciliği”ni devam ettirmiştir.
 II. Anadolu’daki feodal toplum yapısını, kent ve kasaba insanının ilişkilerini eserlerinde dile getirmiştir.
 III. 1967 yılında “*Cemo*” adlı romanıyla TDK Roman Ödülü’nü kazanmıştır.
 IV. Yazarın “*Ağda Zamanı*, *Kıran Resimleri*, *Gölgede Kırk Derece*” adlı eserleri, başarılı hikâyeleri arasında yer alır.
 V. Mizah öğelerinden faydalanarak toplumun aksayan yönlerini konuşma diliyle işlemiştir.

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi Kemal Bilbaşar için söylenemez?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve IV.
- D) III. ve IV. E) IV. ve V.

55. Toplumsal değişimin en iyi gözlemlendiği yer ailedir. Ailedeki ve toplumdaki değişimler, birçok romana konu olmuştur. Kuşak çatışmaları, gelenekle yeniliğin çelişmesi, değişen hayat romancı için zengin malzeme niteliğindedir. Turgenyev'in ---- adlı romanı Rusya'daki değişimi, Yakup Kadri'nin ---- adlı eseri ise bizdeki değişimi çok iyi gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) Babalar ve Oğullar – Kıralk Konak
- B) Savaş ve Barış – Fahim Bey ve Biz
- C) Suç ve Ceza – Cevdet Bey ve Oğulları
- D) Sefiller – Mor Salkımlı Ev
- E) Madam Bovary – Üç İstanbul

56. Modern kent hayatının tüm çelişkilerini ve kötülüklerini duyumsayıp bunu eserlerine modernist bir estetizmle yansıtan Fransız sanatçı; şiirlerinde, yaşadığı toplum dışılığı, iç çatışmalarını işledi. Birçok şiiri ahlak dışı bulunduğundan için yargılandı. Şiirlerinde sembolik bir tutumla kapalılığı seçti, duyguları sözcükleri anlam değerlerinden çok ahenkleriyle sezdirmeye çalışarak anlattı. Şiirlerini "Elem Çiçekleri" adıyla kitaplaştırdı.

Bu parçada aşağıdaki sanatçıların hangisinden söz edilmektedir?

- A) Stephan Mallarme
- B) Arthur Rimbaud
- C) Edgar Allan Poe
- D) Charles Baudelaire
- E) Theophile Gautier